

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EXECUTIVE SUMMARY	7
-------------------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Συνοπτική παρουσίαση των κυριοτέρων ευρημάτων και προτάσεων ...	11
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Υφιστάμενη κατάσταση

2.1. Περιγραφή της περιοχής	15
2.2. Χωρικός κερματισμός	19
2.3. Διαχρονική μείωση του πληθυσμού	22
2.4. Απασχόληση και παραγωγικότητα ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας	24
2.5. Η ανάγκη παρεμβάσεων και ανασχεδιασμού.	30
2.6. Προτάσεις χρηματοδότησης της επιχειρηματικότητας	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Συγκρίσεις των τομεακών επιδόσεων με τις αντίστοιχες επιδόσεις άλλων περιοχών

3.1. Απασχόληση και παραγωγικότητα σε άλλες περιοχές της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.	36
3.2. Περιπτώσεις που ο νομός Πέλλης επιδεικνύει καλύτερες επιδόσεις από τον νομό Καρδίτσας	42
3.3. Περιπτώσεις που ο νομός Σερρών επιδεικνύει καλύτερες επιδόσεις από τον νομό Καρδίτσας	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αναλύσεις κλαδικής υφής

4.1. Το ζήτημα της παραγωγικότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής	50
4.2. Απασχόληση και κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων.	56
4.3. Ευρήματα από την εξέταση των στοιχείων παραγωγής σε επίπεδο επικρατείας	63
4.4. Ευρήματα από την εξέταση των στοιχείων των δαπανών σε επίπεδο επικρατείας	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ανάγκες για αλλαγές, καινοτομία και δημιουργία νέων δρόμων οικονομικής ανάπτυξης

5.1. Πολλοί κλάδοι είναι σκόπιμο να λειτουργήσουν με διαφορετικό τρόπο . .	77
5.2. Το πλαίσιο χρήσεων γης	80
5.3. Το πλαίσιο έκδοσης οικοδομικών αδειών	82
5.4. Προαγωγή της καινοτομίας των επιχειρήσεων	84
5.5. Εμπλουτισμός της υποστήριξης και των δυνατοτήτων σχεδιασμού για την ανάπτυξη της περιοχής	89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Διαπιστώσεις.	100
-----------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Μια πρόταση οικονομικής ανάπτυξης.	106
--	-----

Παραρτήματα.	115
----------------------	-----

Βιβλιογραφία	169
------------------------	-----

ΠΙΝΑΚΕΣ

---

1. Η χρήση γης ως ποσοστό της έκτασης στον νομό Καρδίτσας (Κ) σε σχέση με την περιφέρεια Θεσσαλίας (Θ) και την χώρα (Χ), 1999-2000 17
2. Οι δέκα τομείς και οι 87 κλάδοι οικονομικών δραστηριοτήτων 25
3. Συνοπτική παρουσίαση της εξέλιξης του αριθμού των εργαζομένων (L) και της μέσης παραγωγικότητας των εργαζομένων σε σταθερές τιμές (Y/L), ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, κατά τα έτη 2010-19, στον νόμο Καρδίτσας. 29
4. Οι περιοχές της ΕΕ με υψηλή ομοιότητα προς τον νομό Καρδίτσας ως προς την κατανομή της απασχόλησης σε οικονομικές δραστηριότητες και υψηλότερη μέση παραγωγικότητα της εργασίας, 2010-19. 40
5. Συνοπτική παρουσίαση της εξέλιξης των εκτάσεων με καλλιέργειες και σε αγρανάπαιση κατά τα έτη 2011-19 στους νομούς Καρδίτσας (Κ) και Πέλλης (Π) 43
6. Καλλιέργειες και απόδοση στον νομό Καρδίτσας (Κ) σε σχέση με τον νομό Πέλλης (Π), 2018-19 43
7. Κτηνοτροφία και απόδοση στον νομό Καρδίτσας (Κ) σε σχέση με τον νομό Πέλλης (Π), 2018-9. 44
8. Οι εξελίξεις στον εισερχόμενο τουρισμό στους νομούς Καρδίτσας (Κ) και Πέλλης (Π), 2010-19 45
9. Επισκέψεις μουσείων και αρχαιολογικών χώρων των νομών Καρδίτσας (Κ) και Πέλλης (Π), 2010-19 45
10. Κατασκευές νέων οικιών - βελτιώσεις οικιών στους νομούς Καρδίτσας (Κ) και Σερρών (Σ), 2014-19 48
11. Αξίες των κατασκευαστικών έργων που εντάχθηκαν στην χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής και πληρώθηκαν τουλάχιστον μια πληρωμή από 1.1.2014 έως 31.12.2019, νομοί Καρδίτσας (Κ) και Σερρών (Σ) 49

12. Η συνολική παραγωγικότητα και η διάσπασή της στον αγροτικό τομέα του νομού Καρδίτσας	54
13. Συνοπτική εικόνα κατά κλάδο των επιδόσεων των νομικών μονάδων που προέρχονται από την περιφερειακή ενότητα Καρδίτσας (Κ) σε σχέση με τις αντίστοιχες των περιφερειακών ενοτήτων της ηπειρωτικής Θεσσαλίας (Θ) και της χώρας (Ε), 2019	59
14. Συνοπτική εικόνα κατά κλάδο των επιμέρους μορφών και των επιδόσεων των επιχειρήσεων και οργανισμών που δραστηριοποιούνται παραγωγικά στην περιφερειακή ενότητα Καρδίτσας, 2019	60
15. Εκτιμήσεις επιπτώσεων οριακών αυξήσεων απασχόλησης ή κεφαλαίου στην παραγόμενη αξία ανά οικονομικό κλάδο στην Ελλάδα κατά το έτος 2018, όπως προκύπτουν από την οικονομετρική ανάλυση των στοιχείων της περιόδου 2010-2018 . . .	67
16. Κλαδικοί πολλαπλασιαστές παραγομένης (προστιθέμενης) αξίας της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2018.	74
17. Κλαδικοί πολλαπλασιαστές απασχόλησης της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2018	76
18. Τομείς και κλάδοι που χρήζουν αλλαγών στην λειτουργία τους: οι περιπτώσεις του Πίνακα 2 υπό το πρίσμα του Γραφήματος 3 και των Πινάκων 13 και 15	79

ΧΑΡΤΕΣ

---

1. Δορυφορική απεικόνιση της περιοχής που πλημμύρισε την 8η Σεπτεμβρίου 2023 στην Θεσσαλία	19
2. Οι εκτιμώμενες αγορές εργασίας (λειτουργικές οικονομικές ζώνες) της Θεσσαλίας βάσει των ροών των εργαζόμενων κατοίκων προς τον συνήθη τόπο εργασίας τους κατά το 2011	21

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

---

1. Η εξέλιξη του υπολογιζόμενου πληθυσμού κατά τα έτη 2002-20 σε εννέα νομούς της χώρας που εμφανίζουν μειώσεις (2002 = 1)	23
--	----

2. Η εξέλιξη του αριθμού των εργαζομένων (L) και της μέσης παραγωγικότητας των εργαζομένων, σε σταθερές τιμές (Y/L) ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, κατά τα έτη 2010-19 (έτος βάσης 2010) στον νομό Καρδίτσας 28
3. Η εξέλιξη της ποσοστιαίας κατανομής των εργαζομένων (L) και της μέσης παραγωγικότητάς τους (Y/L), ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, στον νομό Καρδίτσας σε σχέση με τις αντίστοιχες κατανομές και παραγωγικότητες στις υπόλοιπες περιοχές των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τα έτη 2010-19, στην κλίμακα 0-1 38
4. Βασικά στοιχεία της συνάρτησης παραγωγής για τη διάσπαση της συνολικής παραγωγικότητας εστιασμένη στην αποτελεσματικότητα κλίμακας. 52
5. Παράδειγμα των προτεινόμενων προσθηκών στο επιχειρηματικό οικοσύστημα της περιοχής 96

ΠΛΑΙΣΙΑ

---

1. Κατασκευή και χρήση δεικτών κατάλληλων για συγκρίσεις με άλλες περιοχές. 36
2. Οι 669 περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις οποίες συγκρίνεται η ποσοστιαία κατανομή των εργαζομένων, καθώς και η μέση παραγωγικότητά τους ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας στον νομό Καρδίτσας κατά τα έτη 2010-19 37
3. Η λειτουργία των τοπικών καταστημάτων και η διενέργεια συναλλαγών σε αυτά κατά μια επιπλέον ημέρα την εβδομάδα αυξάνει το τοπικό ΑΕΠ και ενδεχομένως να αυξήσει τις τιμές. 46
4. Η αύξηση της προσφοράς τις Κυριακές ενδέχεται να μειώσει τις τιμές καθ' όλη την εβδομάδα 47
5. Διευκρινίσεις τεχνικών όρων που άπτονται της TFP. 51
6. Η σύντομη ιστορία των πρόσφατων πρωτοβουλιών δημιουργίας δικτύων στην περιοχή 87

7. Αν ένα επιτυχές πρότυπο προαγωγής της καινοτομίας υφίσταται και λειτουργεί επιτυχώς σε έναν τομέα, ίσως είναι σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί και σε άλλους τομείς	89
8. Ένα παράδειγμα διερεύνησης εξαγωγικών ευκαιριών για επιλεγμένα αγροτικά προϊόντα της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας . . .	90
9. Επιμέρους ζητήματα τουριστικής ανάπτυξης που είναι σκόπιμο να εξεταστούν	92
10. Πεζοπορικές διαδρομές	93
11. Η πρόταση δημιουργίας ενός Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης ως Προορισμού του νομού Καρδίτσας	94
12. Παραδείγματα στόχων, δράσεων και πρωτοβουλιών του Δικτύου . . .	96
13. Βήματα που είναι σκόπιμα για την ευόδωση του Παρατηρητηρίου . . .	98